

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Bots- og bønnedag – 29. oktober 2017

Prekentekest: Luk 13,22-30

Lesetekst I: Jer 18,1-10

Lesetekst II: Rom 2,1-11

Hvem kjenner hvem?

Det avgjørende er ikke at vi kjenner ham, men at han kjenner oss. Det er det det handler om på Bots- og bønnedag. Det store alvor skal løftes fram, men heller ikke på denne dagen skal det overskygge evangeliets glede.

I sin tid var "Bots- og Bededag" en dag hvor kirkeklokkene kalte til alvorshelg allerede kvelden før, og forkynte at nå måtte både handelsteder og skjenkesteder lukke dørene. Verdslige aktiviteter skulle opphøre og sinnet stemmes til alvor og bot. Det er svært lenge siden det var slik. I vår tid er dagen for de fleste knapt et navn en kjenner til, og botens alvor ikke noe som tynger. I år vil nok også dagen mange steder vel så mye bære preg av feiringen av reformasjonsjubileet. Det var jo Alle helgens aften 31. oktober Martin Luther slo opp sine 95 teser mot avlatshandelen. Men "konkurransen" med reformasjonsjubileet kan utnyttes til noe offensivt og godt. I den første tese sier jo Luther: "Når vår herre Jesus ber oss gjøre bot, mener han at hele vårt liv skal være en bot". Og dermed er vi satt godt på sporet av det som Jesus taler til oss om i dagens tekst.

Utfordring til jødene

"Er det få som blir frelst?" er det en som spør? Han hadde vel lyttet til Jesus forkynnelse noen ganger, hørt at porten var trang og veien smal, og at Jesus talte om omvendelse og om et liv som mange nok ville slite med (se f. eks. 13,5 og 6,46-49). At han som spør, ikke omtales som fariseer eller skriftlærd, gjør at Jesu svar ikke primært rettes mot en begrenset gruppe, men har adresse til alle som hører. Men når Jesus til slutt taler om samlingen med Abraham, Isak, Jakob og profetene i Guds rike, "mens dere selv er kastet utenfor", blir det likevel en særskilt utfordring til jødene. Å stamme fra de gamle fedre gir ingen garanti for at de skal dele evigheten med dem.

Frelst?

Jesus tar ikke ned alvoret i spørsmålet han får. Heller skjerper han det. Et teoretisk spørsmål om antall, gjøres til et personlig spørsmål om en virkelig blir frelst. Det må kjempes for å komme inn gjennom den trange døren. Og mange vil oppleve en stengt dør. I bildet med husbonden som lukker døren, blir det ganske klart at det er Jesus selv som er husbonden. Det forstår vi når de som vil inn viser til at de har spist og drukket med ham og også lyttet til undervisningen hans. Da blir det desto verre å høre hans "jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg alle dere som gjør urett". De mener de kjenner ham, men han kjenner seg ikke dem.

Hva handler det om? Hvordan henger dette sammen med den åpne dør og Jesus som rekker hendene ut mot oss og sier "Den som kommer til meg, vil jeg ikke vise bort"? Det er dette spørsmålet vi må tale enkelt og tydelig om på Bots- og bønnedag. For det dreier seg om

hovedsaken: Hvordan blir jeg frelst?, og: er jeg frelst?" Indirekte lærer Jesus her, som han og apostlene gjør Det nye testamente igjennom: Det er mulig å gå fortapt, å havne utenfor. Det må sies med smerte, men vi gjør ikke veien til Jesus enklere ved å fortie det, eller enda alvorligere: Å fornekte det. Gjør vi det, blir evangeliet bare noe som bekrefter manges forventning om at det går godt uansett.

Gjerningenes plass

"Dere som gjør urett", sier husbonden til dem som ikke kommer inn. Ja, det er nok sant for de fleste av oss, for ikke å si alle. Men er ikke evangeliet budskapet om at vi blir frelst av nåde, og ikke ved gjerningene våre? Og var ikke det selve hovedsaken for Luther og reformasjonen, som vi feirer?

Jo, det er sant. Men det er også sant at Jesus kaller oss til å følge ham. Han kaller oss til å leve et liv hvor hans ord og gode bud er rettesnor for livet, og det som styrer våre valg når vi utfordres langs livets og hverdagens mange veikryss. "Ikke enhver som sier til meg Herre, Herre! skal komme inn i himmelriket, men den som gjør min himmelske Fars vilje" sier Jesus i Mat 7,21. Betyr det at vi frelses ved gjerninger, likevel? Nei, men gjerningene forteller om en levende eller død tro. De som i Mat 25,31ff samles på den høyre side av dommeren og hører hans "kom hit!", de får også høre om gjerninger som dommeren har sett og som de undrer seg over når han løfter dem fram. Dom etter gjerninger? Nei, men gjerningene vitnet om at de levde i nåden, i fellesskap men ham som er synderes venn og har sonet deres skyld.

"Uten meg kan dere ingen ting gjøre" sier Jesus til disiplene i Joh 15,5. Det er da ikke sant? Jo, bare en tilgitt synder kan leve et liv som vitner om hvem han og hun hører til. Alle kan gjøre gode gjerninger, men hos en Jesu disippel vitner gjerningene om hvem som er herre.

En åpnert dør

Så her er saken vi må tale om. En kristen viser ikke til hva en har hørt og sett, og til at en mener å kjenne Jesus. Døren til frelsen er åpen for dem som hviler i nåden og vandrer med Jesus. De har Jesu ord som rettesnor for livet, og derfor tjener de ikke uretten. De snubler og faller og trenger tilgivelse hver dag, men de tar aldri parti for uretten. De går der Jesus leder, både når det går greit, og når det koster. Foran dem stå en åpnert dør.

Omvendelse og tro

Vi kan ikke tale rett om bot uten å forkynne evangeliet. Boten er ikke et moralsk oppgjør, men en omvendelse til Jesus. Slik skal hele livet være, sa Luther. Og da kalles vi på Bots- og bønnedag til omvendelse og tro. Og vi kalles til å dele evangeliet med dem som ikke har tatt i mot og den som ikke engang har hørt. Bots- og bønnedag er en dag for misjon. Vi må dele med andre. Jesu kall til å komme og Jesu kall til å følge.

Folkeslagene må få høre. De skal komme fra nord og sør, sier Jesus. Og hans eget folk må få høre. De som stammer fra Abraham, Isak og Jakob må få høre det er Jesus som er døren inn til det evige fellesskap med folkets fedre. Også i forhold til dette folk er det synder som kaller oss til bot. Men aller mest kaller Jesus oss til å dele evangeliet med dem. Kanskje det er de som var de første, og som kommer med som de siste?

Svein Granerud

Medl. DNI's landsstyre. Seniorrådgiver i Normisjon. Styreleder i Menneskeverd og i Frimodig kirke.

Svein.Granerud@normisjon.no